

עלון שבועי לתושבי בת עין

לכתחילה

חי"ם עם הזמן על פי תורת הבעש"ט

בע"ה | ערב שבת קודש פרשת מקץ-חנוכה | כ"ו כסלו תשפ"ה | עלון מס' 281

בימים ההם - בזמן הזה

על מנת לראות את הנסים שנעשו לאבותינו בימים ההם גם בזמן הזה ממש, אנו צריכים לחיות עם הזמן. מהו סוד הצלחתם של יוסף 'בעל החלומות' ושל משפחת החשמונאים ממודיעין?

חנוכה הוא חג הנסים, בו אנו מודים לה' "עַל הַנִּסִּים... שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה". הנס הוא למעלה מן הטבע, מגיע מאת ה' מלמעלה ומשנה את המציאות מסדרי הטבע המוכרים לנו. מחנוכה שעבר עד חנוכה הזה, ה' בחסדו עשה איתנו נסים גדולים. כיצד נדע השנה לקבל את הנסים מלמעלה, כמו הניצחון הגדול והדלקת המנורה בבית המקדש שהיה בימים ההם, שכך יהיה גם בזמן הזה ממש?

עוד לא נפרדנו לגמרי מחג החגים, י"ט כסלו, וכעת נענה על התשובה על פי דבריו של בעל הגאולה, אדמו"ר הזקן. פעם אמר בשם רבו, המגיד ממעזריטש, ש"צריכים לחיות עם הזמן". מה שמנחה את היהודי בכל זמן בחייו הוא פרשת השבוע, החג בו נמצאים ולימוד התורה המתאים לאותו היום. נתבונן בסיפור פרשת השבוע, פרשת מקץ, ובניסי חג החנוכה, וכך בעזרת ה' נעורר את הנשמה שלנו להאיר גם את המקומות שלעת עתה חשוכים ואת הנשמות שלעת עתה כבויות:

בפרשת השבוע פרעה חולם על פרות ושיבולים, השמנות אוכלות את הרזות והנה חלום. מוזר מאוד... אף אחד מחרטומי מצרים לא מצליח לפתור את החלום ודוקא יוסף, הנער העברי הנמצא בבור, מצליח להלהיב את פרעה כל כך ולעלות לגדולה כזו להיות משנה למלך מצרים. החרטומים במצרים היו חכמים גדולים ומכשפים מפורסמים, מה יוסף ידע שהם לא ידעו? יוסף נקרא בפי אחיו "בעל החלומות". יוסף היה חולם על העתיד המזהיר אליו יגיע עוד לפני שנקלע למצרים ולעמידה מול פרעה. היה לו חוש לפתור את מצוקות המציאות בהתאם לרצון ה'. כמו בחלום, היה לו הטעם המיוחד שלרוב גנוז ונסתר מעיני בני אדם, לזהות איך ה' מתגלה כאן ברגע הזה, בחלום הזה ועל ידי האדם הזה, פרעה.

הסביבה המצרית בה היה והנסיבות שהובילו אותו לעמוד לפני פרעה, לא הוסיפו לאהדה ולאמון ביוסף. לא רק בעקבות שקריה של אשת פוטיפר נזרק לבור, המצרים באופן כללי לא אהבו יהודים, ואפשר לראות זאת גם בדברי הזלזול שלה ובהדגשה כי הוא עברי: "רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עִבְרִי לְצַחֵק בָּנוּ... בָּא אֵלַי הָעֶבֶד הָעִבְרִי אֲשֶׁר הֵבֵאתָ לָנוּ" (ראו פירוש הרמב"ן על הפסוק). ובכל זאת, יוסף האמין שבידו רעיון טוב יותר לפתרון החלום מאשר לחרטומים הגדולים, ובכח החלום, בכח הרצון, יהפוך את המציאות לטובה.

השורש פ.ת.ר מורכב מאותן אותיות של השורש ת.פ.ר, היכולת של יוסף לפתור את החלום ולנהל בהצלחה את שנות הרעב והשבע במצרים, היתה גם היכולת שלו לתפור את חלקי המציאות הקרועים לפיסת בד מושלמת. יוסף כ'תופר' מוצלח מראה לנו בחכמתו, חכמת אלקים, איך ה' ברא את העולם בצורה הטובה והמושלמת המתאימה למידתנו, מידת בני האדם, עם החלקים הנעימים והכואבים שבה. על ידי התבוננות בצעדיו של יוסף והזדהות עמו נצליח לא לפחד מהעולם המאיים או להתייאש ממנו חלילה אלא לנצל את העוצמות הקיימות בו שלמעלה מהטבע, לחלום בגדול ולגלות בעורקיו את מלכותו יתברך.

> **יהודי בודד שווה לעם שלם בכוחו להתעלות מעל לטבעו, לנצח ולהיות נר להאיר.**

בתקופת בית המקדש השני המצב בעם ישראל היה ירוד מאוד מבחינה רוחנית, התרבות היונית התפשטה ויהודים רבים התיוונו ה' ירחם. היוונים שלטו בבית המקדש וטימאו אותו. מהיכן שאבה משפחת החשמונאים הקטנה את העז לקום לעמוד מול היונים החזקים? בדרך הטבע לא היה להם סיכוי, אך מתתיהו הכהן הגדול ובניו ניצחו את היונים הרשעים, מעטים מול רבים, בגבורה ובישועת ה'. גם במצב שפל כזה, ה' עושה עמנו נסים.

אך מה אתם אומרים, איזו תועלת היתה לניצחון אם נס פך השמן לא היה מתרחש? רוח הגבורה עמה ניצחו במלחמה היתה לשמו יתברך ולטהר את בית אלקינו. לכן לאחר הניצחון במלחמה לא חזרו לשבת בביתם בשלוה אלא מיד אחר כך: "בָּאוּ בָנָיִךְ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ, וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ, וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ, וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ". מטרת הניצחון על הרשעים היא להאיר את חשכת הגלות ולא כדי להראות את גבורתנו. שליחותנו היא להשפיע את האור מבית המקדש לכל אומות העולם ולקרב אותם אלינו.

ההתבוננות בשני הסיפורים, מפרשת השבוע ומחג החנוכה, מלמדת שגם לנוכח מצבנו האישי וגם לנוכח המצב הציבורי יכולים אנו להאמין בכח שלמעלה מהטבע ולנצח על ידו את מגבלות הטבע. יהודי בודד שווה לעם שלם בכוחו להתעלות מעל לטבעו, לנצח ולהיות נר להאיר.

שבת שלום ומבורך!

"נתת ליראך נס להתנוסס", כי כפי מה שעושה הקב"ה לנו נסים, כמו כן צריכין אנחנו לעבוד לפניו יותר מכח הטבע. כי הארת הנס שנעשה לאדם הוא מוסיף בו כח למעלה מהטבע ומגביה מדרגתו (שפת אמת)

סניף באתי לגני

אהובות שלנו:) השבוע שבט יונתי חגג מסיבת חנוכה יחד עם נתניה המדריכה התותחית, איזה כיף! **מאחלות לכולן חג חנוכה שמח ומאיר!**

השבת לא תתקיים פעילות. שבת שלום!

חבורת רבי חייא

הדלקת נרות חנוכה עם החיילים

ביום רביעי א' טבת (נר שמיני של חנוכה) נצא ילדי רבי חייא מכיתות ו-ח להדליק נרות עם החיילים בגוש עציון.

מתי? בשעה 18:00. **איפה?** נצא עם רכבים ל-3 מוקדים קרובים באיזור בהם עמדות עם חיילים.

נדליק עם החיילים חנוכיה מלאה, נשיר ונרקוד יחד בשמחה, ונחלק להם סופגניות טעימות **מגיע להם ולכם - יחד ננצח ונאיר את האור של עם ישראל וחבורת רבי חייא!!**

לפרטים ושאלות: יהושע חי שמחי 058-7993582

מעין ליל שישי

בעקבות חנוכה לא התקיים השבוע לימוד והתוועדות.

מוזמנים להיפגש בשבוע הבא: יום חמישי בשעה 21:00, בבית שלמה - התוועדות חברים לתוך הלילה!

נפתחה **קבוצת וצאפ לעדכונים** על המתרחש בליל שישי - מוזמנים להצטרף! 058-7993582

באהלי צדיקים

רבי אהרן מטיטיוב, נכד הבעש"ט, אמר פעם אחרי קידוש לבנה: "יודעים אתם מה אמרה לי הלבנה? הלבנה סיפרה לי שלפני ביאת הגואל יהיו הרבה רביים עם נשמות נמוכות", ואח"כ אמר שוב, "יודעים אתם מה עוד סיפרה לי הלבנה? שיהיה להם דעה בשמים כמו הרביים הגדולים עם הנשמות הגבוהות".

נקודות של מלך

הצדיק שלנו

סיפור מחנוכה

המלך הוא הלב

האור מאיר בעינים והחום נמצא בלב, כמו שהבעל שם טוב היה מברך "שתהיה יהודי חם" עם יד על הלב, כי "לבא פליג לכל שייפין" (-הלב מחלק את החיות לכל האיברים), כך החום בא מהלב. הלב הוא המלך של הגוף, כמו שכתוב במפורש בספר יצירה "לב בנפש כמלך במלחמה" - הלב דופק, הוא כל הזמן לוחם. ואם הוא מפסיק ללחום הוא מפסיק לחיות.

הרמב"ם כותב שהמלך הוא הלב, "לב כל קהל ישראל". העינים הם החכמים של הדור, "עיני העדה". החכמים הם הצדיקים והמלך הוא בעיקרו גבור - כמו שהלב הוא בצד שמאל בגוף, כך המלך הוא ביסודו גבור, כמו דוד המלך. דוד המלך, חוץ מזה שהוא "לב כל קהל ישראל" (ביטוי של הרמב"ם, לא פסוק) הפסוק גם אומר עליו שהוא "נר ישראל".

היות שהחג הזה הוא חג של נרות, אז מצד אחד מכוונים שכל ה-לו נרות הם לו הצדיקים שבדור, אבל כל נר הוא "נר ישראל" - יש בו התנוצצות של דוד מלכא משיחא, דוד המלך. התנוצצות זו היא בעיקר החום של הנר. העינים הן הצדיקים והלב הוא הגבורים ונאמר "מאור עינים ישמח לב".

(מתוך התוועדות בישיבת נהוראי; כ"ט כסלו תשע"א)

חד ורך

זכריה פרק ט מתחיל "משא דבר הוי' בארץ חדרך ודמשק מנוחתו כי להוי' עין אדם וכל שבטי ישראל". בהמשך הפרק מדבר בפירוש על משיח, "גילי מאד בת ציון הריעי בת ירושלם הנה מלכך יבוא לך צדיק ונושע הוא עני ורכב על חמור ועל עיר בן אתנות".

בפשט "חדרך" הוא שם מקום, שמעתם פעם על ארץ שנקראת "חדרך"? אחד החכמים אומר שאני מדמשק ויש שם מקום שנקרא כך. חכם אחר חולק עליו - אף שהוא מדבר מתוך ידע אישי - ואומר שבפסוק אין הכוונה למקום פיזי, אלא לשם של מלך המשיח, וכל הפרק הוא נבואה לימות המשיח. איך המלה "חדרך" רומזת למשיח? כמו שלה' יש הרבה שמות, לירושלים עיר הקדש יש הרבה שמות - שבעים שמות - כך גם למשיח יש שבעים שמות בתנ"ך, וזה אחד מהם.

את המילה "**חדרך**" מפרשים על מלך המשיח שהוא "**חד** לאומות ו**רך** לישראל". על כך דברנו שצריך להיות רך, גמיש. המשיח רך לישראל, כי גם הם רכים מצד הטבע שלהם - למי שהוא רך אתה מתייחס ברכות. למי שהוא חד, קשוח, אתה צריך להתייחס בהתאם. קודם כל הוא חד לאומות ואחר כך הוא רך לישראל.

כך חז"ל מפרשים את הביטוי "ארץ חדרך" על מלך המשיח, ש"חדרך" מתאר את שתי התכונות ההפוכות אך המשלימות שלו. היות שלכל יהודי יש ניצוץ של משיח (כידוע ממורנו הבעל שם טוב), גם אני צריך לגלות בתוכי חד-רך. בדרך כלל ההיפך של רך הוא קשה, כמו "רך כקנה ולא קשה כארז", אבל כאן ההיפך הוא חד - לחתוך דברים, שיהיה חד. לגוי, במיוחד לאויב, צריך להיות חד. חד גם מלשון אחד - רק דבר אחד, זהו זה. חד לאומות ורך-גמיש לישראל.

אבל יש עוד פירוש במדרש למלה "חדרך". הדעה השניה במדרש היא ש"**חדרך**" לשון **הדרך** - הרבה פעמים חז"ל מפרשים **ח** בתור **ה** - דרך עם ה בהתחלה. הדעה השניה היא ש"חדרך' זה מלך המשיח" שעתיד להדריך את כל באי עולם בתשובה לקב"ה - המשיח הוא מורה דרך, "חדרך" שמתפרש כמו הדרך. משיח הוא מורה הדרך, מדריך את כל באי עולם לעשות תשובה וללכת בדרך ה'.

(מתוך שיעור י"ד כסלו תשע"ב)

"אוהב צדיקים"

רבי מרדכי היה בנו של רבי מנחם-נחום מטשרנוביל. בעוד שאביו היה עני מרוד, דרך עבודת ה' של רבי מרדכי היתה בעשירות גדולה והוא אף דרש ממון רב מחסידיו שהיו גבירים נכבדים.

מנהג היה לרבי מרדכי: באחד מימות החנוכה אחד מחסידיו העשירים היה מזמין אותו לביתו להדלקת נרות, רבי מרדכי היה מדליק נרות בבית החסיד וגובה עבור כך סכום נכבד.

אחד מחסידיו של רבי מרדכי היה גביר גדול ויחד עם זה גם קמצן גדול. הוא מעולם לא הזמין את רבי מרדכי להדלקת נרות - גם מפני שלא רצה לשלם את הסכום שהרבי ישית עליו וגם מפני שידע שלרבי מרדכי יצטרפו עוד חסידים רבים שיהפכו את ביתו למקום פחות נקי ומסודר ויותר "חסידי וחמים".

שנה אחת, בחנוכה, רבי מרדכי הגיע לעירו של אותו חסיד, כאשר כל אנשי העיר באו לקבל את פניו של רבי מרדכי, ניסה החסיד האמור להתחמק ולתפוס מקום טוב מאחור, אך בהשגחה פרטית דחפו אותו קדימה עד שמצא את עצמו עומד מול רבי מרדכי, ובלית ברירה הזמין אותו להדליק נרות חנוכה בביתו. כאשר רבי מרדכי אמר לחסיד שזה יעלה אלף רובל אותו חסיד נשם לרווחה כי ידע שביקור עלול להיות הרבה יותר יקר.

הזמין החסיד את רבי מרדכי לעלות לעגלה שלו ולנסוע אליו הביתה, אך כאשר שמע רבי מרדכי שמדובר בבית רחוק שיש לנסוע אליו אמר שנסיעה לא היתה כלולה בחשבון, אם נוסעים - מוסיפים למחיר עוד אלף רובל... כמובן שלחסיד לא היתה ברירה, עלו השנים לעגלה ונסעו. כאשר הגיעו לביתו של אותו חסיד ראה רבי מרדכי שהדירה נמצאת בקומה שניה או שלישית בבית דירות, שוב טען רבי מרדכי שהתשלום המקורי כלל רק קומת קרקע, ואילו עבור כל מדרגה שהוא עולה הוא מבקש אלף רובל...

החסיד המיואש עלה עם רבי מרדכי ועם שאר החסידים שהצטרפו לביקור וספר יחד עם הרבי את עשרות המדרגות שהובילו לדירתו. כמו שאותו חסיד חשש תמיד, החסידים שהצטרפו לביקור לא הוסיפו לסדר והנקיון ששררו בבית... בעוד החסיד יושב מתוסכל, מביט בחסידים עם הבוץ על הנעליים ומהרהר בעשרות-אלפי הרובל שהוא חייב לרבי, מגיש לו רבי מרדכי מסמך ומבקש ממנו לחתום: "כאן כתוב שאתה מעביר לרשותי את כל רכושך" מסביר רבי מרדכי... החסיד המיואש חותם, רבי מרדכי מדליק נרות ומבקש מהחסיד שילווה אותו החוצה.

כאשר יצאו מהבית, הסביר רבי מרדכי לחסיד: "דע לך, שעד היום כל הכסף שהיה ברשותך היה כסף טמא. כסף טמא הוא כסף שהושג בדרכים לא טובות: בהנאה מחילול שבת, במשא ומתן שלא באמונה, מרווח כתוצאה מהעסקת גוי במקום יהודי וכדו'. הכסף הטמא שהיה בידך הוא הסיבה לקמצנותך הגדולה: כאשר יש ביד כסף טמא - קשה מאד להפרד ממנו ולגמול חסד בעזרתו. כעת, לאחר שהעברת את כל רכושך לרשותי - כספך נטהר. אני מחזיר לך את הכל, חוץ מאלף הרובל הראשונים, ומקווה שמהיום והלאה תשמור על טהרת כספך". ואכן, מאותו יום והלאה אותו חסיד נזהר באופני פרנסתו - שיהיו כשרים כדבעי - והפך להיות נדיב.

(מתוך עלון "הרכבת נוסעת")

נקודה אישית: נר החנוכה מאיר את נר הנשמה, ה"נשמה שנתת בי טהורה", גם אם בעולם הזה מתעסקת בדברים טמאים. בקבלה 'כסף' הוא מלשון 'כיסופים', אך היכן מתגלים כיסופים רוחניים במטבעות כסף חומריות?

לכן מדליקים נר חנוכה! שלהבת הנר המרצדת, בצבע זהב, מסמלת את כיסופי הנשמה לקדושה ורצונה לעלות בגלל היותה מחוברת לפתילה ולנר, הגוף הגשמי. ההתעוררות והכיסופים של הנשמה היהודית מתעוררים דוקא בעקבות ההתעסקות בצרכי העולם הזה. לכן חשובה כל כך הטהרה גם בעסקים הגשמיים, המחיים לא רק את הגוף אלא גם ובעיקר את הנשמה שניתנה לנו טהורה.

העלון מוקדש לזכות **כל עם ישראל**
שנאיר את האור הנפלא שבנו
ונחמם את הלבבות הקפואים!
רוצים להקדיש את העלון לשבת הבאה?
שלחו לנו בהודעה: 050-2311331

צעירי בת עין
בדרך למלכות ישראל

העלון יוצא לאור בסיעתא דשמיא ע"י
ארגון צעירי בת עין.
המערכת: עמנואל קוניקוב, יהושע חי שמחי
לתגובות:
lechathila1@gmail.com

לע"נ אהוביה בן אברהם ואיילת (סנדק)